

Bossen aanleggen

Neem tot voorbeeld een bos van 5 morgen aan te leggen in den heer-hugo-waard [Heerhugowaard-NH]. Men rekent daar 20 roeden een sneeS, 12 snees een gars, 3 gars een morgen, komt het morgen inhoud 720 roeden. [Betreft vierkante roeden]
[Met de oude oppervlaktemat in NH is het oppassen geblazen. De Beemster hanteerde bijv Rijnlandse (=ZH) morgens van 0,85 ha, verdeeld in 600 vierkante roeden, de Schermer had daarentegen morgens van 0,77 ha. De Heerhugowaard die hier wordt genoemd ging uit van der zogenoemde 'Geestmerambachtse buitenmaat' van morgens van 0,88 ha verdeeld in 720 vierkante roeden. Een roede was daar 3,5 meter, een vierkante roede 12,2 m2 en een gars 0,29 ha. Een voet was daar 29 cm lang (in Rijnland en Delfland 31,5 cm)]

Men steekt langs den slooten willigen 6 voet wijdt van elkander, dog **moeten** worden ingegraaven, omdat de grond van onderen sandig (*geen komma*) den schil opstroopt, en niet schiet als in de kleij.

Men plant de elsen 4 wijdt de reegels en 4 voet in den reegel, dat komt 9 op de roeden, behalve de eerste of buite reegel, dog gaan ook grippels en reijpaaden af, kan men voor genoeg stellen 9 op den roeden,
720 roeden a 9 stuks op de roeden, is **6480** op de morgen.
600 roeden een morgen, komt 5400 den morgen.
[Dit heeft weer te maken met die verschillende morgenmaten in NH]

Een man en een jongen planten daags gemakkelijk en goed 800 stuks, de man verdiend 16 st(uivers). en jongen 7 st (uivers)., dat is 23 st(uivers).daags, komt het **1000 teigen**? 30 stuyvers. [= de arbeidskosten van het planten van duizend boompjes]
Willige pooten ingraaven, kan de man en jongen 50 a 60 stuks daags doen, dus den 100 stuks daags 2 gulden.
Bakkers **en** (?) 11 **grippels** (= greppels in NH) leggen (**of liggen**) daar in 5 morgen.

De **grippel** kost van opmaaken 2 gulden, het land word getweevurgt? [ik denk dat hij bedoeld tweevrucht, of wel tweemaal per jaar bezaaid, of in elk geval tweemaal uitgediept], is 2 maal ploegen en van eens kosten 3 gld., dus twee vuren 6 gulden den morgen.

150 willige pooten van 5 voet, is een waagen vol en kosten het 100 van koop 5 gulden en 150 reyden 12 st. [Met 'willige pooten' wordt denk ik niet het poten van knotwilgen bedoeld, maar het boompje zelf, ter grootte van 5 voet = anderhalve meter hoog. Het neerzetten van 150 stuks kostte dus f 7,50 +60 cent vervoer = f 8,10]

Elst, het **1000** van koop 8 gulden in men kan 9.000 **elsen** op een waagen reyden, kosten 10 st. van vragten.

Het bos, dat geplant of gehakt word, moet zoomers 2 maal gemayt in kost '**t morgen** een reyh **64** st., dus 2 maal is f 6-8-0. 't morgen. [6 gulden, 8 stuivers, geen penningen = f 6,40 per morgen]

Tot een generaale reegel moet op sandgronden elst geplant, die maken? den grond, maar dan in 't vervolg met essen inboeten (of: **inlooten**?), **dus hoe ouder** bossen, hoe meer esse en zoo veel ten meerder gelt, omdat es beeter hout is.

Ontvangst, in 25 jaar, per morgen f 787 – 10 st

Onkosten:

Voor 4 maal zeegels	f 4 – 16 st	
Rantsoen van 787 ½ gld, à 2 duyten	f 9 - 17 st	
3 maal schoonhouden 2 jaaren		
een (per) jaar f 6 - 8 st, is 2 jaar f 12 – 16 st	f 38 – 8 st	
Grippelen 3 maalen of 1/5 van 23 gld is	f 13 – 4 st	
Inboeten 4 maal, neemt 6000	f 72	
Op slooten hekken extra	f 10	
Intrest van 205 gulden à 4 pct (%) van 25 jaaren	f 200 (rente op geïnvesteerd kapitaal)	
Intrest van 275 gulden à 4 pct van 12 jaaren	f 132	

Per morgen uytgaaf in 25 jaaren f 480 – 5 st

Hier af, den intrest van 't ontfangen geld, door elkaar genoomen,
komt in 12 jaaren van f 787 – 10 st à 4 pct, bedraagd f 372

per morgen voor onkosten blijft f 118 – 5 st

[rekenfout: moet zijn f 108 – 5 st]

De Costen (?) 480 geeft inkomen in 25 jaaren f 669 – 5 st (f 787/10st – 118/5)

Is jaar's f 26 – 15 st, komt te 100 aldus de coop,
en onkosten bedraagen in 25 jaaren 480 gulden en geeft 669 gulden te 100 is (met
kriebelberekening) 6 ½ pct (per) jaar

{er onder staat nog, lastig leesbaar:}

2° hak

Den kooper van 't hout krijgt van 't perk 30 takkebossen en een half vaam hout

En kost te ?, de koop 50 st, 't bos van den ???? komt?

Veylloon 2 st

Hakloon 4 ½ st

Opmaakers dagloon 8 st

Reygelden den dijk 10 st

Vaaren to aan Langedijk 8 st

Cost alles 80 ½ st?